

ת"פ 1470/03 - מדינת ישראל נגד אליעזר ברלנד

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 1470-03-02 מדינת ישראל נ' ברלנד (עוצר)
תיק חיזוני:

בפני כבוד השופט עינת אבמן-مولר
המאשימה מדינת ישראל
נגד אליעזר ברלנד (עוצר)
הנאשם

החלטה

1. כנגד הנאשם הוגש כתוב אישום הכלול שני אישומים. באישום הראשון מיוחסת לנאשם 16 פרשיות מרמה, ניסיון מרמה, עושק וניסיון עושק (להלן: "**עבירות המרמה**"); ובאישור השני מיוחסת לנאשם עבירה של ניסיון לשידול לجرائم חבלה חמורה.
2. החלטה זו ניתנת, בהמשך לדין שנערך היום, בשלוש בקשות שהוגשו מטעם הנאשם: בקשה לביטול כתוב האישום מטעמים של הגנה מן הצדקה; בקשה להמצאת מסמכים לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "**חס"פ**"); ובקשה שהוכתרה כ"התנגדות לתיקון כתוב האישום".
3. בבקשתו ל לבטל כתוב האישום מטעמים של הגנה מן הצדקה טען הנאשם, כי הגשת כתוב האישום בגין עבירות המרמה, במנוגתק מהמשך חקירת עבירות מס והלבנת הון, נבעה מшибוקלים זרים: רצון המאשימה למנוע את שחרורו הצפוי של הנאשם ממעצר ולהותירו מאחריו סורג וברית. על מנת לבסס את טעنته בדבר התנhalות פסולה מצד המאשימה, הגיע הנאשם בקשה נוספת סעיף 108 לחס"פ, בגדה ביקש להעביר לעוננו פירוט של כל המקרים בחמש השנים האחרונות בהם הוגש כתוב אישום נפרדים בגין אותה מסכת עובדתית, שנחקרה על ידי אותה יחידה חוקרת (או צח"מ) ולוותה על ידי אותה פרקליטות, כאשר ההפרדה היא בין העבירות "הקלאסיות" לבין עבירות המס.
4. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים בהרחבה, אני סבורה שדין הבקשה להידחות.

5. כדי, ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדקה מהלך קיצוני שבית-המשפט אינו נזקן לו אלא במקרים חריגים ביותר, ולשם כך נקבע בפסקה מבחן בעל שלושה שלבים, אשר במסגרתו יש לבחון את עצמת הפגיעה שנפלו בהליך כנגד הנאשם; את השאלה האם קיומו של ההליך פוגע באופן חריף בתחומית הצדקה וההגינות;

וכן את האפשרות לרפא את הפגמים באמצעות יותר מאשר ביטולו של כתוב האישום (ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ (31.3.2005)).

במקרה זה לא עלה בידי הנאשם לצלוח את המשוכה הראשונה, שכן לא נמצא כי נפל בהליך פגם, וזאת שלא גם הפגוע באופן חריף בתחום הצדוק וההגינות. אין בידי לקבל את הטענה כי כתוב האישום שבណדון הוגש משיקולים זרים. החלטות בעניין ניהול חקירה, תעדוף נושא החקירה והגשת כתוב אישום נתונות לשיקול דעתה של התביעה. אין לבוא בטרונה אל התביעה כאשר בנסיבות בהן נסתיימה החקירה בעקבות המרימה מצאה לנכון להגיש כתוב אישום כנגד הנאשם בגין עבירות אלה, ולא להמתין לסיום החקירה בעניין עבירות מס ולבנות חזן. המאשימה אינה מחויבת להימנע מהגשת כתוב אישום בגין עבירות שהחקירה בעניין הסתיימה, ואין לנאים זכות קינויו כי כך יעשה. זאת ועוד, גם אם שיקול הנוגע להמשך מעצרו של הנאשם היה חלק ממערך השיקולים של המאשימה, אין בכך בהכרח שיקול זו המצדיק ביטול כתוב האישום. שיקולים הנוגעים למסוכנות הנאשם ובטחון הציבור אינם פסולים ויש לתת להם את המשקל המתאים על פי נסיבותיו של כל מקרה. למשל שוכנעתי במקרה זה בדבר קיומם של שיקולים זרים ולא מצאת לי המאשימה, בהתנהלותה, פגעה בהגנתו של הנאשם או באינטרס לגיטימי שלו, דין הבקשה להידחות.

7. גם בקשת הנאשם ל渴別ת מסמכים לצורך ביסוס טענותו להתקנות פסולה מצד התביעה, דינה להידחות. כדי如此, לצורך קבלת מידע הנוגע למדייניות האכיפה, על הנאשם להניח תשתיית לכואורית ראשונית שיש בה לתרומות בטענותו (בג"ץ 4922 נוה נ' מדינת ישראל - פרקליטות מחוז מרכז (פלילי) (9.12.19)). תשתיית כזו לא הונחה. טענות הנאשם נתענו באופן כללי ואין בהן אף לא תשתיית ראשונית לתמייצה בטענה.

8. בקשה נוספת שהגיש הנאשם הוכתרה בcourt of law "התנגדות לתיקון כתוב האישום". קדמה לכך בקשה המאשימה לתיקון כתוב האישום, בגדירה בבקשתה להוסיף, בין היתר, בסעיף קטן ב' באישום הראשון, אחריו "במעשים המתוארים לעיל", את המשפט הבא: "וכן על פי המפורט בפסקאות 3 ו-4 בחלק הכללי...". בתגובה שהגיש הנאשם לבקשה זו, הודיעו הוא את ההחלטה בבקשתה לשיקול דעתו של בית המשפט, ובהחלטה שניתנה ביום 29.3.20 הותר תיקון כתוב האישום בהתאם למבוקש.

לאחר שהוגש כתב האישום המתוון, הגיע הנאשם, כאמור, "התנגדות לתיקון כתב האישום". לטענת הנאשם, בתיקון שבוצע מבקשתו המשasma להוכיח קיומן של פרשיות נוספות, בנוסף לשש-עשרה הפרשיות המתוארכות באישום הראשון, בדרך של הפניה לחילוק הכספי, המתיחס בין היתר **"לעשרות רבות של מקרים"** דומים, וזאת מבלי לפret מהן העבודות שמקימות את העבירות. בכך, כך נטען, יש כדי לפגוע בהגנת הנאשם.

המיאהה טעונה, מנגד, כי הבקשה לתיקון כתוב האישום כבר הוכרעה, ומכל מקום התקיקון שבוצע אינו מוסיף עובדות, עבירות או מעשים שלא היו מיוחסים לנאים קודם, אלא מטרתו הבירה כי סעיף ג' המפרט את הוראות החיקוק ומיחס לנאים עשרות עבירות ניסיון מבוסס על החלק הכללי בכתב האישום. כן נתען כי הפסיקה הכירה באפשרות להרשייע, במקרים של ריבוי איורים, גם ללא פרטיהם מדוייקים.

9. ראשית יש לומר, כי משניתה החלטה בבקשת תיקון כתוב האישום אין מקום לשוב ולהידרש לעניין. עם זאת,

וכפי שהובהר היום בדיון, הטענה במהותה היא טענה לפגם בכתב האישום, ובראי זה יש לבחון את הדברים.

10. סעיף 85 לחס"פ קובע כי כתב האישום יכול, בין היתר, את **"תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לברר"**. אכן, יהיו מקרים בהם לא יהיה מנוס מלנסח כתב אישום מבלי לציין באופן מדויק מקומות ומועדים, בפרט כאשר מדובר בריבוי עבירות המבוצע על פני תקופה ארוכה. עם זאת, במקרה זה ניסוח כתב האישום בסעיף ב' לאישום הראשון, המפנה לסעיפים 3 ו-4 לחלק הכללי, הוא כה כללי, מסורבל ומעורפל, באופן שיש בו גם להקשوت על הגנתו של הנאשם. כידוע, הכלכלה חלק כללי בכתב האישום אינה נדרשת בחוק. החלק הכללי, אשר הוא מתווסף לכתב האישום,endum, לנוכח ריקע, להבהיר פרטים ועובדות או למנוע חזנות מיותרות לאורך כתב האישום (השו ע"פ 4378/03 פלוני נ' מדינת ישראל (9.7.03)), בפסקה 8 לפסק הדין; אין ראי הנחית פרקליט המדינה מספר 3.1). החלק הכללי אינו מהו איישום בפני עצמו (כפי שהבינה אף המשימה, ולכן בקשה את תיקון כתב האישום בפרק העובדות על דרך ההפנייה לחלק הכללי), וסבירני כי אין זה ראוי להפכו לאישום העומד בפני עצמו על דרך ההפניה בלבד. יתר על כן, ההפנייה יוצרת חוסר בהירות. כאמור, המשימה הפניה לסעיפים 3 ו-4 לחלק הכללי, אלא שסעיף 3 מתאר דפוס פעולה ואומר בו מתייחס **"למקרים המתוארים בכתב האישום שלhallן"**, כלומר לאישומים הספציפיים בלבד, בעוד סעיף 4 מתייחס באופן כללי למצבי שווה **"בעשרות רבות של מקרים"**, ללא כל פירוט. נראה, אם כן, כי החלק הכללי משמשים בערובו עבור עובדות המשמשות רקע בלבד ועובדות שלשיטת המשימה מהוות בסיס להרשעה נפרדת בעשרות מקרים מעבר למקרים הספציפיים המפורטים באישום הראשון, דבר היוצר ככלעצמו חוסר בהירות. נכון כל האמור, אני סבורת שנפל פגם בכתב האישום ובהתאם יש למחוק את התיבה **"וכן על פי המפורט בפסקאות 3 ו-4 בחלק הכללי"**, בסעיף ב' לאיישום הראשון.

11. לשיכום, הבקשה לביטול כתב האישום מטעמים של הגנה מן הצדקה נדחתת, וכן גם הבקשה להמצאת מסמכים מכוח סעיף 108 לחס"פ. הטענה לפגם בכתב האישום מתකבלת וכותב האישום מתוקן באופן המפורט בסעיף 10 לעיל.

ניתנה היום, כ"ז סיון תש"פ, 18 יוני 2020, בהעדר הצדדים.

המציאות תשליך העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.